

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 169/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. M. K., bytom N., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ako aj čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 8 Co 285/04, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. M. K. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním z 25. júla 2005 doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 28. júla 2005 Mgr. M. K., bytom N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený advokátom JUDr. J. G., T., namietal porušenie základného práva na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ako aj čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 8 Co 285/04.

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv uznesením krajského súdu č. k. 8 Co 285/2004-83 z 29. apríla 2005 s tým, aby bolo toto uznesenie zrušené a vec vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Napokon požaduje náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 5 302 Sk.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že v občianskom súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 19 C 162/02, v ktorom bol sťažovateľ žalovaným, rozsudkom č. k. 19 C 162/02-59 z 11. mája 2004 bolo konanie v časti zaplattenia sumy 14 616 Sk zastavené v dôsledku späťvzatia žaloby žalobcom a sťažovateľ bol zaviazaný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 5 240 Sk. Uznesením krajského súdu č. k. 8 Co 285/2004-83 z 29. apríla 2005 bol rozsudok okresného súdu potvrdený vo výroku o povinnosti sťažovateľa nahradiť žalobcovi trovy konania.

Podľa názoru sťažovateľa výrok o náhrade trov konania je porušením jeho vyššie označených základných práv. Všeobecné sudy dospeli k záveru, že zastavenie konania v dôsledku späťvzatia žaloby zavinil sťažovateľ tým, že nesplnil povinnosť oznámiť žalobcovi, že už nie je držiteľom poisteného motorového vozidla. Táto skutočnosť totiž znamenala zánik poistného vzťahu a zároveň aj zánik povinnosti sťažovateľa platiť poistné v sume 14 616 Sk. Keby bol sťažovateľ túto rozhodujúcu skutočnosť žalobcovi pred podaním žaloby oznámil, žalobca by v rozsahu 14 616 Sk žalobu nepodával. Z tohto dôvodu považovali všeobecné sudy za správne zaviazať sťažovateľa nahradiť trovy konania. Podľa názoru sťažovateľa všeobecné sudy sa uvedenou argumentáciou dostali do polohy, keď pri rozhodovaní o náhrade trov konania brali do úvahy hmotné právo, čo je neprípustné. Hmotnoprávne úvahy majú totiž miesto len pri rozhodovaní v merite vecí. Nie je správny ani predpoklad, podľa ktorého by žalobca nebol musel podať žalobu, keby sťažovateľ splnil svoju oznamovaciu povinnosť. Ak je dôvodom zastavenia konania späťvzatie žaloby, žalobca by nezavinil zastavenie konania iba vtedy, ak by zobral späť žalobu, ktorú dôvodne

podal, a to pre správanie protistrany. Tak je tomu hlavne v prípade, keď dlžník uspokojí pohľadávku veriteľa až po podaní žaloby. O takúto situáciu však v danom prípade nejde. Dôvodnosť podania žaloby je potrebné vnímať rýdzo ako procesnú otázku. To znamená, že zastavenie konania zaviniť v danom prípade žalobca tým, že žalobu vzal späť. Právo na náhradu trov mal preto sťažovateľ.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 8 Co 285/2004-83 z 29. apríla 2005 vyplýva, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 19 C 162/02-59 z 11. mája 2004 v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania. Krajský súd vychádzal z ustanovenia § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca. Podaná žaloba sa týkala zaplatenia nedoplatku poisťného havarijného poistenia a poistenia pre prípad odcudzenia motorového vozidla. Vo veci bolo rozhodnuté platobným rozkazom, voči ktorému podal sťažovateľ odpor. Namietal v ňom porušenie § 801 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého poisťné zaniká uplynutím trojmesačnej, resp. šesťmesačnej lehoty. Až následne na pojednávaní uviedol, že poistené motorové vozidlo v minulosti predal, pričom došlo aj k jeho prepisu na príslušnom policajnom orgáne. Ešte neskôr predložil potvrdenie notárskeho úradu, podľa ktorého v deň ním tvrdeného predaja motorového vozidla bol overený jeho podpis na splnomocnení ohľadom uzavretia kúpnej zmluvy týkajúcej sa motorového vozidla. Na základe týchto skutočností, ktoré sťažovateľ v konaní pred všeobecným súdom postupne uvádzal a dokladal, požiadal žalobca príslušný policajný orgán o oznámenie, či je motorové vozidlo ešte evidované na mene sťažovateľa. Takto žalobca zistil, že v minulosti bolo naozaj prepísané na inú osobu. Pritom podľa čl. 2 ods. 5 písm. c) všeobecných poisťných podmienok žalobcu poistenie zaniká okrem iných dôvodov aj ukončením užívania poistenej veci. Túto skutočnosť musí poistený oznámiť poisťiteľovi písomne a predložiť o tom preukázateľný doklad. Žalobca po zistení, že sťažovateľ poistené motorové vozidlo predal, vzal žalobu v časti týkajúcej sa zaplatenia 14 616 Sk späť, lebo zánikom poistenia došlo aj k zániku nároku žalobcu na poisťné v tomto rozsahu. Za takejto skutkovej a právnej situácie krajský súd posudzoval vec z hľadiska náhrady trov konania už iba procesne a dospel k záveru, že sťažovateľ zaviniť, že žalobca

vzal žalobu v časti týkajúcej sa sumy 14 616 Sk späť, lebo mu riadne predaj vozidla neoznámil. V dôsledku toho žalobca nevediac o tejto skutočnosti podal žalobu súdu. V konečnom dôsledku to znamená, že sťažovateľ zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv lebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Argumentáciu krajského súdu nemožno považovať za arbitrárnu, resp. zjavne neodôvodnenú. Preto niet dôvodu na to, aby ústavný súd do výkladu príslušných ustanovení zákona prislúchajúceho všeobecnému súdu zasahoval z hľadiska ústavnoprávneho.

Je potrebné zdôrazniť zásadu (ktorú aj sťažovateľ obhajuje), podľa ktorej pri rozhodovaní o náhrade trov konania, ktoré bolo zastavené pre späťvzatie návrhu, je rozhodujúce, ktorý účastník zastavenie konania svojím správaním zavinil. To je procesnoprávne hľadisko. Nie je teda podstatné, či by bolo bývalo žalobe vyhovené, keby nedošlo k späťvzatiu žaloby, ako ani to, či bola žaloba dôvodne podaná z hľadiska hmotnoprávneho. V ustálenej súdnej praxi nie sú pochybnosti o tom, že zastavenie konania je zavinené žalovaným v prípade, ak žalobcovu pohľadávku uhradí až po podaní žaloby. To však zrejme nie je jediný prípad. Práve v danej veci judikoval všeobecný súd aj ďalší špecifický prípad, keď zastavenie konania zavinil svojím správaním žalovaný. Z hmotnoprávneho hľadiska je nepochybné a medzi účastníkmi konania na všeobecnom súde bolo nesporné, že poistný vzťah predajom motorového vozidla zanikol, čím zároveň zanikol aj nárok žalobcu na poistné od momentu predaja motorového vozidla. Žalobca však

objektívne o tejto skutočnosti nemohol vedieť až do chvíle, kým sa to od sťažovateľa nedozvedel. Práve preto celkom logicky mal sťažovateľ povinnosť túto skutočnosť žalobcovi oznámiť a hodnoverne preukázať. Akonáhle sa žalobca presvedčil o tejto skutočnosti, vzal príslušnú časť žaloby späť, lebo bolo zrejmé, že ním uplatnený nárok v skutočnosti ani nevznikol. Podľa názoru ústavného súdu treba preto záver krajského súdu o tom, že sťažovateľ zavinil svojím správaním zastavenie konania, považovať za správny.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2005